

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XXIV (XLI)

ČÍSLO 5

KVĚTEN 2019

DIAMO, s. p., ověří obsah ložiska lithia v okolí města Krupka

DIAMO, státní podnik, zahájil ochranu ložiska lithia v okolí města Krupka, a to podáním žádosti o stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum výhradních ložisek v lokalitě Krupka. Žádost byla podána v souladu s ustanovením § 4a, zákona č. 62/1988 Sb., o geolo-

gických pracích, na Ministerstvo životního prostředí. Současně s lithiem budou ověřeny mimo jiné i obsahy rubidia a cesia v oblasti a také výskyt cín-wolframové mineralizace. Ministerstvo průmyslu a obchodu, jako zakladatel státního podniku DIAMO, tento záměr vítá.

Státní podnik DIAMO podal žádost o stanovení průzkumného území v návaznosti na úkoly, které mu byly uloženy usnesením vlády České republiky ze dne 11. října 2017 č. 713 ke Zprávě o nutnosti zajištění ekonomických zájmů státu v oblasti využití kritických superstrategických surovin Evropské unie a některých dalších surovin, a v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 14. června 2017 č. 441 o Surovinové politice České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů.

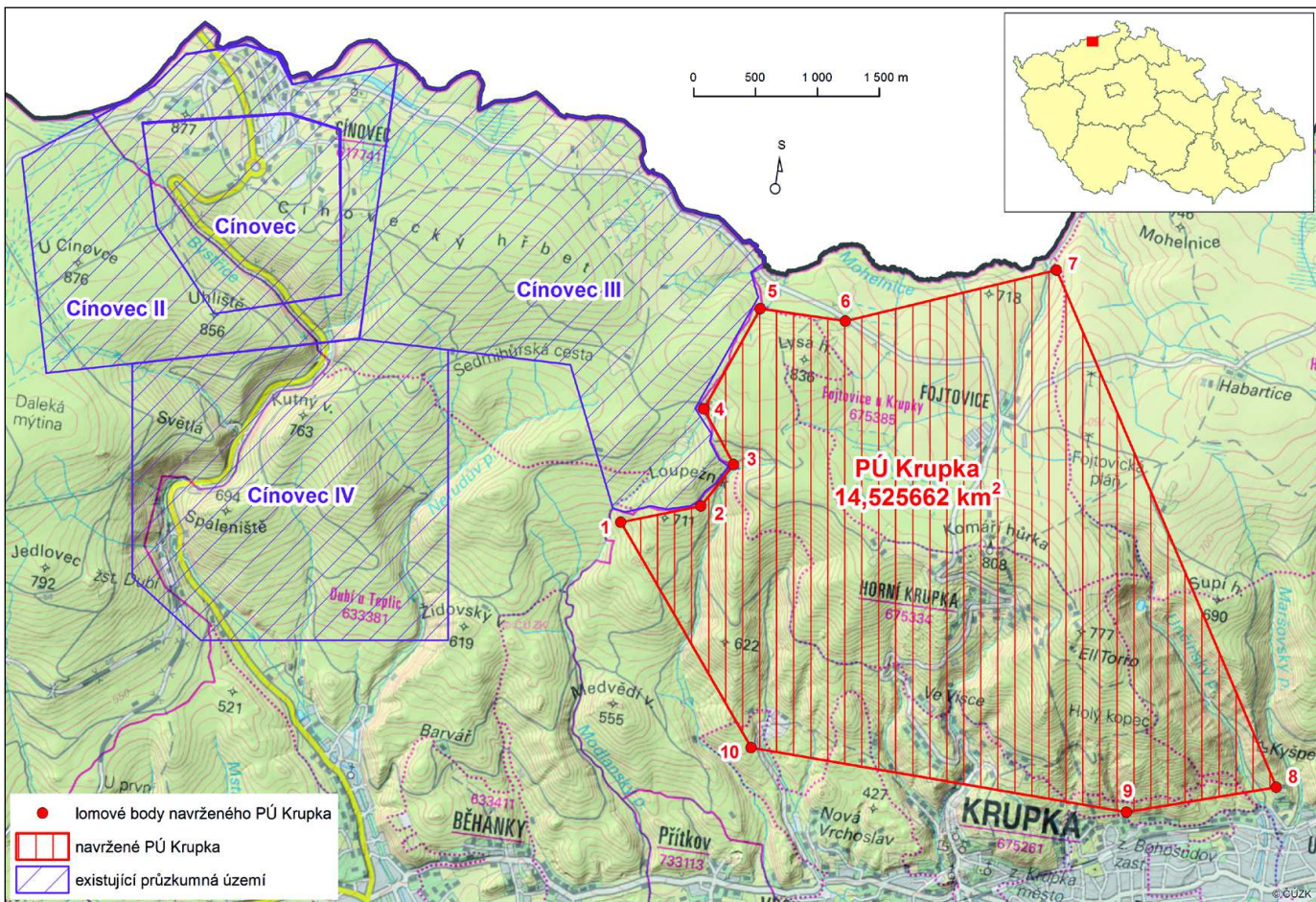
V rudním revíru Krupka byly v minulosti průzkumné práce zaměřeny především na výskyt cín-wolframové mineralizace, která zde byla po dlouhé historické období předmětem těžební činnosti. Další komodity, mimo jiné právě lithium, byly v ložiskových vzorcích zjišťovány jen výjimečně. Tento stav mají změnit právě připravované průzkumné práce, které zajistí podrobné zmapování oblasti a vyhodnotí perspektivnost lithního ložiska a obsahy dalších komodit. Záměrem prací je poskytnout státní správě relevantní informace o surovinovém potenciálu akumulaci nových dříve nehodnocených a dnes perspektivních komodit.

V první etapě průzkumu budou prováděny pouze ty práce, které nepředstavují zásah do pozemku (povrchový odběr vzorků, odběr vzorků z existujících důlních děl a odvalů, terénní prohlídky, laboratorní práce atd.). Technické práce se zásahem do pozemků budou projektovány až po vyhodnocení první etapy.

Po celou dobu prací na lokalitě zajistí státní podnik DIAMO dostatečnou informovanost zástupců místní samosprávy a občanů.

K významu ochrany ložiska lithia se vyjádřil ředitel státního podniku DIAMO Tomáš Rychtařík: „Za zásadní považuji skutečnost, že podáním žádosti o průzkumné území je zahájena ochrana zdrojů lithia pro stát. Pokud bude státnímu podniku DIAMO průzkumné území uděleno, je pro stát zajištěno, při splnění legislativních podmínek, i následné právo těžby.“

Stanovení průzkumného území v lokalitě Krupka je tak jedním z mnoha kroků státního podniku DIAMO při plnění úkolů z usnesení vlády č. 713/2017.

Podnikatelská mise do střední Asie

Ve dnech 8. a 9. dubna 2019 se státní podnik DIAMO účastnil podnikatelské mise do Uzbekistánu a Kyrgyzstánu, kterou organizovaly Svaz průmyslu a dopravy ČR a Komora pro hospodářské styky se SNS (Společenství nezávislých států).

Mise se účastnilo 23 zástupců firem působících v oborech výroby strojírenských celků a vodních turbín, úpravy průmyslových vod, zpracování a recyklace kovového odpadu i rekultivace krajiny po těžbě.

Státní podnik DIAMO jednal v Uzbekistánu se zástupci Státního výboru průmyslové bezpečnosti a Státního výboru geologie a minerálních zdrojů. V Kyrgyzstánu proběhla jednání se zástupci Agentury na ochranu životního prostředí a Státního výboru pro průmysl, dobývání a energetiku.

V obou zemích se nachází stovky lokalit ovlivněných těžbou uranu, které je nutné sanovat a likvidovat. Jedná se především o staré ekologické zátěže, jako odkaliště, haldy, výrobní komplexy a kontaminované podzemní vody, významně ovlivňující životní prostředí a zdraví obyvatel. Vzhledem k tomu, že státní podnik DIAMO, jako jedna z mála organizací na světě, prošel za dobu své existence celým cyklem produkce uranu, tj. od průzkumu až po zahlazování následků těžby, byla hlavním tématem jednání spolupráce se zeměmi střední Asie zejména v oblasti sanace a likvidace objektů a lokalit zasažených těžbou uranu, environmentálního monitoringu, nakládání s důlními vodami a jejich čištění, dále pak předávání zkušeností prostřednictvím specializovaného tréninku expertů v Mezinárodním školicím středisku World Nuclear University – School of Uranium Production a také v rámci odborné konzultační a poradenské činnosti. Státní podnik též nabídl své znalosti a zkušenosti při projektování a výstavbě technologických celků pro čištění důlních a podzemních vod ovlivněných těžbou uranu.

Na Ministerstvu hospodářství Kyrgyzské republiky se uskutečnilo 1. zasedání Společné pracovní skupiny, která má být efektivní platformou pro vzájemný ekonomický dialog mezi dotčenými orgány exekutivy a organizacemi. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR počítá s tím, že perspektivně se do její činnosti zapojí i další zainteresované resorty a podnikatelské subjekty obou zemí včetně státního podniku DIAMO.

Ing. Jiří Mužák, Ph.D.

vedoucí odboru mezinárodní spolupráce, ŘSP
vedoucí mezinárodního školicího střediska, ŘSP

Hodnocení radiační ochrany za rok 2018 v s. p. DIAMO

Ve státním podniku DIAMO každoročně probíhá závěrečné projednání výsledků monitoringu radiační ochrany, kterým je ukončena kontrola Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Kontrola pracovníků SÚJB – Regionálního centra Kamenná je zaměřena na plnění programů monitorování schválených podle zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon.

Kontrola byla zahájena 18. března 2019, při zahájení kontroly byly SÚJB předloženy „Zprávy o vyhodnocení programu monitorování veličin, parametrů a skutečností důležitých z hlediska radiační ochrany za rok 2018“.

V letošním roce se závěrečná část kontroly uskutečnila dne 28. března 2019 v Praze na Barrandově.

Ze strany SÚJB se jednání účastnili vedoucí Regionálního centra Kamenná Ing. Jurda a inspektoři SÚJB Ing. Němec, Ing. Šeflová a Ing. Tomášek. S. p. DIAMO zastupovali Ing. Rychtařík, ředitel s. p. DIAMO, Ing. Maršálek, náměstek ředitele s. p. pro ekologii a sanační práce, ředitelé a odborní pracovníci odštěpných závodů.

Výsledky z jednotlivých oblastí radiační ochrany, tj. výsledky osobního monitorování pracovníků kategorie A a B, výsledky monitorování pracovišť, monitorování výpustí, monitorování okolí a optimalizace radiační ochrany, byly obsahem souhrnných zpráv, které byly podkladem pro kontrolu. Po zahájení jednání ředitelem s. p. následovala podrobná diskuse k výsledkům monito-

ringu s odbornými pracovníky z odštěpných závodů a byly projednány všechny oblasti radiační ochrany vztahující se k činnosti s. p. DIAMO.

V protokolu z kontroly bylo konstatováno, že monitorování v roce 2018 bylo prováděno podle v té době platných „Programů monitorování“ jednotlivých odštěpných závodů a že DIAMO, s. p., splnil všechny úkoly uložené v závěrech protokolů z minulých inspekce radiační ochrany.

Je tedy nepochybné, že státní podnik DIAMO průběžně věnuje pozornost problematice radiační ochrany a úzce spolupracuje s inspektory SÚJB. Současně je možné konstatovat, že státní podnik DIAMO úspěšně aplikuje legislativně-technické požadavky dané novým atomovým zákonem.

Připomínky, které zazněly ze strany SÚJB, ke zpracovaným zprávám byly do zpráv zapracovány a následně byly zprávy umístěny na webové stránky s. p. DIAMO, aby odborná i laická veřejnost byla informována o rozsahu radiační ochrany a jejich výsledcích ve státním podniku DIAMO.

Poděkování patří odpovědným zaměstnancům odštěpných závodů za celoroční práci v oblasti radiační ochrany a za přípravu zpráv o vyhodnocení monitorování v oblasti radiační ochrany v roce 2018.

*Ing. Antonín Maršálek
náměstek ředitele s. p. pro ekologii
a sanační práce*

Vyrovnávací nádrž na ČDV Okrouhlá Radouň

Původní vyrovňovací nádrž

V listopadu loňského roku byla stavebně dokončena a v březnu letošního roku zkolaudována nová vyrovnávací nádrž v areálu ČDV Okrouhlá Radouň. Stavba, která vyřešila havarijný stav provozované vyrovnávací nádrže označované v technologii ČDV Okrouhlá Radouň jako bazén „A“, byla realizována jako investiční akce odštěpného závodu SUL Příbram.

Původní nádrž byla postavena v 70. letech minulého století jako obdélníková, se šikmými stěnami, půdorysnými rozměry 68 x 18 m a hloubkou 4 m. Betonová konstrukce byla vyztužena kari sítí a izolována fólií a asfaltovým nástřikem. Vlivem povětrnostních podmínek, kolísání hladiny a degradací použitých konstrukčních materiálů došlo postupně k narušení konstrukce a tím i těsnosti nádrže.

V roce 2016 byla proto projekcí o. z. GEAM zpracována studie, která měla posoudit dvě varianty řešení nevyhovujícího stavu – opravu stávající nebo výstavbu zcela nové nádrže. Po zvážení všech vlivů byla vybrána varianta s výstavbou nové nádrže. Předností tohoto řešení je zejména zachování normálního provozu ČDV po dobu výstavby nádrže a zkrácení doby výstavby bez nutnosti okamžité řešit sanaci kontaminovaných sedimentů.

Po zpracování studie následovalo zpracování dokumentace pro stavební povolení. To bylo vydáno v červenci roku 2017. S ohledem na vysoké nároky na zhotovitele byl na základě zkušeností s realizovanými stavbami vybrán jako dodavatel stavby DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM Dolní Rožinka.

V březnu 2018 byly zahájeny zemní práce. Do konce dubna 2018 byla dokončena stavební jáma a v dubnu byla zahájena betonáž dna nádrže.

V červnu byla zahájena montáž bednění obvodových stěn nádrže. Betonáž stěn probíhala po etapách a byla ukončena v polovině září. Následovalo vyspádování dna nádrže a na počátku října tak byla hrubá stavba dokončena. Na konci října byla nádrž poprvé napuštěna vodou při provádění těsnostní zkoušky. Do konce listopadu bylo dokončeno napojení nádrže na stávající technologii a nádrž byla opatřena zábradlím po celém horním obvodu. Souběžně byly dokončeny zemní práce spočívající ve vyrovnání terénu do konečného tvaru.

Dokončená nádrž má vnější rozměry 40,7 x 20,7 x 4 m, tloušťku svislých stěn a dna 0,35 m a využitelný objem 2 400 m³. Použitý beton je vodotěsný a síranovzdorný. Do nádrže je čerpána důlní voda z jámy č. 9, průsaková voda odvalu jámy č. 9 a průsaková voda z loužického platu. Objem těchto vod dosahuje podle povětrnostních podmínek až 100 tisíc m³ za rok. Vody smíchané ve vyrovnávací nádrži jsou upravovány přidávkou roztoků síranu hlinitého a chloridu barnatého pro sražení rádia a po odsedimentování kalů je úprava dokončena sorpcí uranu na ionexu v sorpčních kolonách. Vyčištěná voda je vypouštěna do veřejného toku.

Příkladnou spoluprací všech stran zúčastněných na výstavbě nové vyrovnávací nádrže bylo dokončeno kvalitní dílo. Všem pracovníkům DIAMO, s. p., kteří se podíleli na výstavbě této nádrže, patří velké poděkování, protože projekt byl dokončen v řádném termínu bez vad, nedodělků a v požadované kvalitě.

*Ing. Lucie Ročková
oddělení technické a investic, o. z. SUL
Ing. Ladislav Kramář
Provoz čistících stanic Příbram, o. z. SUL*

Bednění stěn nádrže

Spádování dna nádrže

Dokončená vyrovnávací nádrž

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Karla Žilová – druhé místo ženy

Nejlepší družstvo ženy (zleva Lucie Šafránková, Monika Puldová, Monika Šindelářová a Anička Vacková)

Putovní pohár ředitele o. z. TÚU – 11. ročník

Ve dnech 9. a 11. dubna 2019 si v liberecké aréně změřilo síly 14 družstev v podnikové bowlingové soutěži. Poslední tři ročníky patřila vítězství družstvu Beranů (C702).

Aby zůstal putovní pohár v oběhu, musel jsem ho pro další soutěž vykoupit. Pohár má určitou historickou hodnotu a mezi držitele patřili zaměstnanci, kteří už odešli do důchodu, nebo dokonce opustili náš svět. Byl jsem tedy zvědav, zda se najde natolik silné družstvo, které by vítěznou šňůru Beranů přetrhlo.

V úterý 9. dubna nastoupilo družstvo obhájce proti sedmi soupeřům. Po prvním kole se dokázalo Beranů držet pouze družstvo z ML ToToPeRo se ztrátou 9 kuželek.

Po druhém kole už byla ztráta 124 kuželek a Berani se díky skvělé hře Karla Vanera (213 b.) dostali do trháku, který v úterý už nikdo nezastavil.

Druhý hrací den nastoupilo 6 družstev. Mezi nimi tým pod názvem Playboy's (C702), který už v minulosti pohár získal, a rok od roku zlepšující se Vysoké průtoky ze SLKR. Oběma těmto celkům však první kolo nevyšlo a přehrál je celek Pardálové (C702) a STS Alfa, kteří dokonce jako jediní v první hře o kuželku Berany porazili.

Hra je na čtyři kola a nic to nemusí znamenat. Družstvo STS Alfa se zúčastnilo všech ročníků a do soutěže nastupovalo vždy s cílem porazit tým Elektro, který však již po několikáté nenastoupil.

Jejich umístění ve středu tabulky

z předchozích let nenasvědčovalo, že by útočili na čelní příčky. Po druhém hracím kole ztrácí STS Alfa na Berany 50 kuželek, Pardálové 151 kuželek, Playboy's 203 kuželek a Vysoké Průtoky dokonce 255 kuželek. Bylo jasné, že jediným možným soupeřem bude STS Alfa, pokud se jí bude dařit. Kolo třetí bylo zvrátové. Shozením 220 kuželek v jedné hře skvěle hrajícím Oldřichem Veselým ve službách STS Alfy posouvá tento celek do čela. Berani –65 kuželek, Playboy's –227 kuželek a Pardálové –265 kuželek. Do čtvrtého kola jde s náskokem STS před Berany a o třetí příčku budou bojovat Pardálové s Playboy's.

Začínám držet palce borecům z STS. Deset ročníků čekali na takovou šanci. Družstvo Elektro nemají k dispozici a našli si soupeře v trojnásobném vítězi. Nervozita začíná nastupovat a nedáří se dorážka Milanu Peldovi a Jiřímu Švířovi.

Ještě že jsou družstva čtyřčlenná. Díky Pavlu Měchurovi a neuvěřitelnému nasazení v podání Oldřicha Veselého dohrála Alfa na prvním místě. Doufám, že taková fazóna vydrží panu Veselému i do DIAMO Cupu a pořádně pozlobí favority z o. z. GEAM.

Tak tedy konečné výsledky 11. ročníku Putovního poháru ředitele o. z. TÚU:

Soutěž družstev:

1. místo: STS Alfa – Milan Pelda, Jiří Švíř, Pavel Měchura a Oldřich Veselý (2 371 b.)
2. místo: Berani – Jiří Zeman, Karel Va-

ner, Jan Toman a David Žíla (2 321 b.)

3. místo: Playboy's – Pavel Jirásko sen., Robert Škop, Pavel Jirásko jun. a Josef Melcher (2 152 b.)

Nejlepší smíšené družstvo:

Bukvice (SLKR) – Ivo Jínek, Petr Altman, Petra Javorková a Jakub Kovalev (2 029 b.)

Nejlepší ženské družstvo:

MTZ – Anna Vacková, Monika Šindelářová, Lucie Šafránková a Monika Puldová (1 819 b.)

Soutěž jednotlivců ženy:

1. místo: Monika Šindelářová (504 b.)
2. místo: Karla Žilová (465 b.)
3. místo: Monika Puldová (456 b.)

Soutěž jednotlivců muži:

1. místo: Oldřich Veselý – nový rekord soutěže (769 b.)
2. místo: Karel Vaner (682 b.)
3. místo: Jakub Kovalev (591 b.)

Přidávám gratulaci všem vítězům ve vyhlášených kategoriích a poděkování všem účastníkům. Dovolte na závěr pár vět k této soutěži. Největší účast byla 23 soutěžních týmů (92 zaměstnanců). Letošních 14 družstev (56 zaměstnanců) není nic moc.

Pokud nemáte ambice stát na bedně v soutěži mužských čtveřic, proč neoslovíte děvčata z úklidu nebo vrátnic či kantýn a nedáte dohromady smíšené družstvo? Tak by se vaše šance na umístění zvýšila. Rád bych tuto soutěž udržel, ale to musíte mít zájem na účasti.

*Vilda Válek
předseda ZV ZOO o. z. TÚU*

Jihočeské město Rudolfov opět uvítalo horníky

Každé jaro se setkávají hornické spolky na konziliu v prostorách Hornického muzea v Rudolfově a nejinak tomu bylo i letos.

V pátek 12. dubna 2019 se na 20 zástupců těchto uskupení sešlo, aby z do-

šlých nominací vybrali vítěze 4 kategorií Českého permona – ceny udělované Sdružením hornických a hutnických spolků České republiky (SHHS ČR) – za zásluhy v oblasti hornického folkloru, zachrany technických památek, počinu

roku a celoživotního díla. Toto krásné ocenění převezmou vítězové na 23. setkání hornických měst a obcí České republiky v červnu v Jihlavě a jména vítězů sdělíme po tomto slavnostním aktu.

Konzilium se vždy nese v přátelské

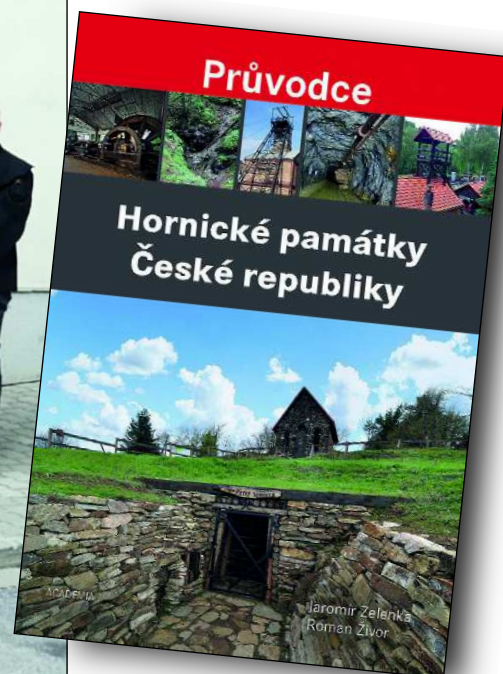
atmosféře a věcné diskuzi. Zástupci spolků informují o zajímavých akcích v regionu, debatuje se o palčivých otázkách českého hornictví či o hornických projektech. Na jarním zasedání byla představena úchvatná kniha Hornické

památky České republiky, která po dlouhé době velmi působivě mapuje montánní památky na území naší země.

*Za SHHS ČR
Ing. Václav Dorazil, Ph.D.
2. místopředseda*

Účastníci hornického setkání v Rudolfově

Obálka knihy Hornické památky ČR

Územní plánování v areálech o. z. ODRA

S cílem zajištění oprávněných zájmů a základních cílů o. z. ODRA oddělení evidence nemovitostí a GIS (dále PN) kontroluje, zpracovává stanoviska a poskytuje údaje k územnímu plánu a k územně analytickým podkladům, které vyžadují orgány na úseku územního plánování.

Kontrolou zjištěné případné rozpory v územním plánu nebo v územně analytických podkladech s cíli o. z. ODRA řeší PN ve spolupráci s odbornými zaměstnanci a po projednání s vedením o. z. ODRA podává eventuální námítky, odvolání nebo doplňující informace.

Pořízení územně analytických podkladů (ÚAP)

ÚAP jsou obecně popisovány jako služba projektantům, kteří při zpracování zejména územního plánu obdrží kompletní „balík“ informací o daném území.

V souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, zaměstnanci oddělení evidence nemovitostí a GIS na o. z. ODRA poskytovali jednou za dva roky aktuální údaje o území pořizovateli ÚAP pro správní území obce s rozšířenou působností (ORP). Jednalo se o údaje k 27 areálům o. z. ODRA situovaným v 6 ORP: Ostrava, Karviná, Orlová, Bohumín, Havířov a Frýdek-Místek. Jedno samostatné vyhotovení obsahovalo rozsáhlou textovou část (Upřesňující textovou přílohu k digitální mapě a Pasport) a grafickou část (Legendu k mapové příloze a Mapovou přílohu) ve vektorové podobě v souřadnicovém systému Jednotné trigonometrické síť katastrální.

Aktualizace ÚAP by měla ze zákona probíhat průběžně, tedy jakmile se objeví nové skutečnosti, měly by být do ÚAP zaneseny. Celková aktualizace se pak prováděla jednou za dva roky, nyní dle platné legislativy (zákon č. 225/2017 Sb.) s účinností od 1. ledna 2018 pořizovatel pořídí jejich úplnou aktualizaci nejpozději do 4 let.

Spolupráce při pořízení územní studie (ÚS)

ÚS obecně prověřují a posuzují možná řešení vybraných problémů v daném území. Velmi často se další využití rozsáhlých ploch v územních plá-

nech podmiňuje územní studií, protože podrobnosti územní studie ze zákona nepřísluší územnímu plánu.

Odborní zaměstnanci o. z. ODRA se také aktivně podíleli mimo jiné na vypracování čtyř územních studií (ÚS 38–06/2014, Lokalita Jeremenko v katastrálním území Vítkovice, ÚS 10/I–01/2016, Ostrava Hrušov – Žižkova v katastrálním území Hrušov, ÚS 38/I–08/2016 Vítkovice – Jeremenko v katastrálním území Vítkovice, ÚS 15/II–09/2016 Heřmanice, Hrušov – Důl Heřmanice v katastrálních územích Hrušov a Heřmanice). Všechny výše uvedené ÚS jsou uvedeny v seznamu registrovaných územních studií na území města Ostravy. Magistrát města Ostravy, útvar hlavního architekta a stavebního řádu, jako pořizovatel ÚS, schválil možnost jejich využití dle § 25 zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a data těchto územních studií byla vložena do evidence územně plánovací dokumentace.

Územní plán

Pro většinu populace je nejznámějším dokumentem územní plán, jelikož k němu má vlastně nejbližší a dotýká se jí bezprostředně.

Územní plán je zpracováván vždy pro celé území dané obce a stanovuje základní koncepci rozvoje dané obce, ochrany hodnot v území, plošné a prostorové uspořádání, koncepci veřejné infrastruktury, uspořádání krajiny atd.

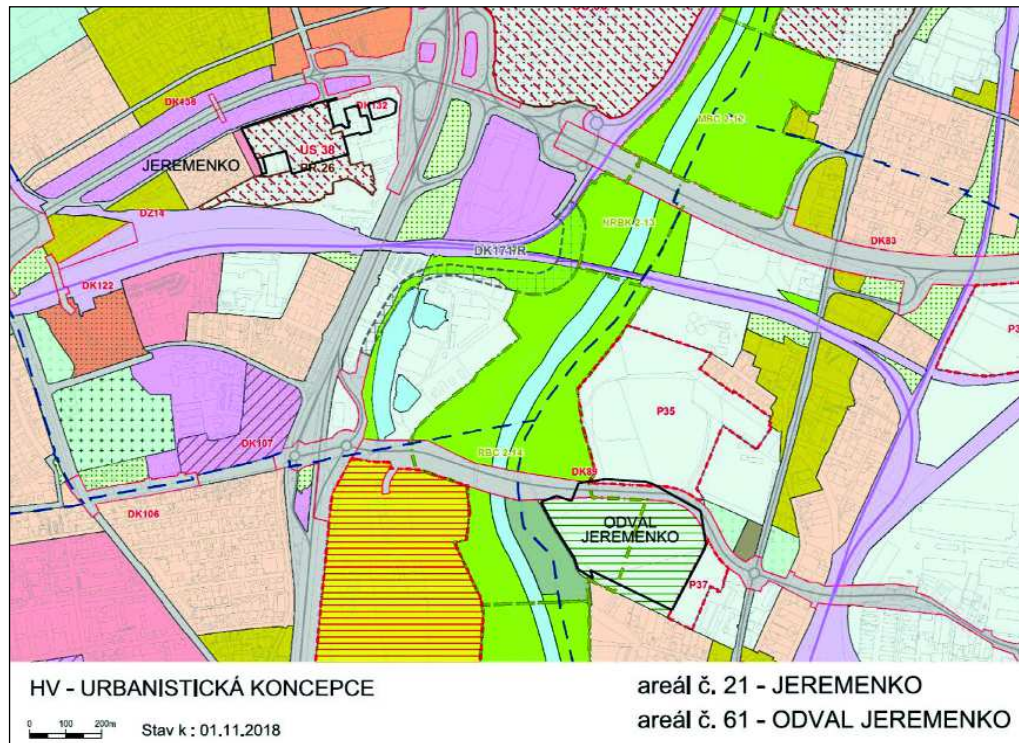
Pro města a obce je významné prodloužení lhůty pro pořízení nových územních plánů. Podle novelizovaného ustanovení § 188 odst. 1 (stavebního zákona) lze územně plánovací dokumentaci sídelního útvaru nebo zóny, územní plán obce a regulační plán schválené před 1. lednem 2007 podle novelizovaného zákona upravit, v rozsahu provedené úpravy projednat a vydat do 31. prosince 2022, jinak pozbývají platnosti.

Územní plánování na intranetu o. z. ODRA

Pro ucelený přehled areálů z hlediska územního plánování byla na intranetu o. z. ODRA vytvořena nová sada tematických map „Územní plánování“. Jedná se o mapy ÚAP ORP a mapy Územního plánu (ÚP) jednotlivých obcí, které jsou aplikované

jako podklad pod obrysy areálů o. z. ODRA. Součástí stránky jsou také pomoci externích odkazů připojené obecné informace a informace o nástrojích územního plánování.

Pro názornost přikládám mapu ÚP, kde jsou vyznačeny obrysy areálu č. 21 – Jeremenko – a areálu č. 61 – Odval Jeremenko – na podkladu hlavního výkresu urbanistické koncepce územního plánu města Ostravy s vyznačením ploch s rozdílným

způsobem využití. V areálu Jeremenko se jedná o lehký průmysl s plochou přestavby 26 a plochou k prověření územní studie ÚS 38. V areálu Odval Jeremenko jsou skládka průmyslového odpadu – rekultivace les a plochy pozemních komunikací.

Nedílnou součástí souborů geodetických informací (map) ÚAP a ÚP jsou soubory popisných informací, které tvoří textová část ÚAP, textová část ÚP, údaje poskytované o. z. ODRA a korespondence pro ÚAP včetně korespondence související

s ÚP. Jedná se o korespondenci zasílanou na o. z. ODRA místně příslušnými správními úřady a dokumentaci poskytovaných dat zaslaných o. z. ODRA pořizovateli ÚAP ORP a ÚP.

Závěr

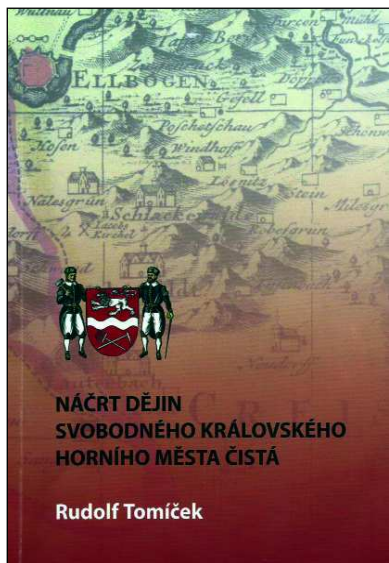
Ve správě o. z. ODRA je nyní 22 areálů, které jsou situovány na rozloze 149,66 ha v Moravskoslezském kraji v okresech Frýdek-Místek, Karviná a Ostrava-město, ve 21 katastrálních územích. Souhrnným vyjádřením správců sítí, správců majetku a osob zodpovědných za procesy při zahazování následků po hornické činnosti, nebo za pro-

cesy při hornické činnosti, resp. při činnosti prováděné hornickým způsobem, je zajištěna ochrana oprávněných zájmů a základních cílů o. z. ODRA v souladu s jeho předmětem podnikání.

Touto cestou bych chtěl poděkovat všem odborným zaměstnancům o. z. ODRA, kteří se podíleli na zpracování aktualizovaných údajů o území.

Ing. Milan Matolák
specialista evidence nemovitostí a GIS
o. z. ODRA

Neexistující město Čistá Rudolfa Tomíčka

Náčrt dějin svobodného královského horního města Čistá vydal Ing. Rudolf Tomíček v roce 2018. Autor se narodil v roce 1948 v Praze, pracoval na dole Stannum do ukončení těžby v roce 1991. Stále žije v Horním Slavkově. Byl technologem na Měděnci, v letech 1996 až 2006 byl poslancem Parlamentu ČR, od roku 2007 do 2013 působil v Muzeu Sokolov, do roku 2014 byl odborným pracovníkem na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR v Praze, nyní je v důchodu. Zajímá se o historii, je spoluautorem brožury Ukončení těžby a úpravy rud na závodě Stannum, 1996, psal do regionálních tiskovin, v roce 2000 vydal knihu Těžba uranu v Horním Slavkově, o které jsme

v občasniku DIAMO obsáhle referovali. V poslední době vydal knihu Benátčané v západních Čechách a dvě knihy o historických způsobech dobývání rud – rýžování a železování a sázení ohně.

Kniha Náčrt dějin svobodného královského horního města Čistá má 160 stránek, vydalo ji Muzeum Sokolov, má množství černobílých a barevných fotografií, obsahuje řadu historických map a nákrešů. Středí hornickou odbornost, jejímž důkazem je objevení opuštěného dolu Jeroným z 16. století, s klasickým pátráním po zmizelém, československými vojáky po válce zničeném městě Čistá – Lauterbach.

Město se nacházelo v chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. Ve středověku v oblasti Horního Slavkova, Krásna a Čisté probíhala hlavně těžba cínu. Začalo se rýžováním na Ohři a jejich potociích. Na výchozech žil na povrch začalo hlubinné dobývání, kasiterit (Sn) se vyskytoval hlavně v žilnících, doprovázel ho wolframit. Propadem středověkých dobývek vznikly tzv. pně, Schnödův a Huberův, cín a wolfram se dotěžoval na dole Stannum. Začátkem 50. let se těžil v Horním Slavkově uran.

Tomíček nás obeznámuje s městem – Lauterbach vznikl z havířské osady za Jáchyma Šlika a Pluha z Rabštejna. Důl své jméno získal za Jeronýma Šlika, ruda byla nepříliš bohatá, ale kvalitní. Nízká kovnatost rudy v ložisku, poměrně malé zásoby a odlehlost od centra

revíru způsobily, že po vyčerpání bohatších partií ložiska byl důl kolem roku 1600 opuštěn a zapomeno se na něj. Objevil ho roku 1982 František Baroch z Pramenů. Zůstala zachována původní montánně historická hodnota důlního díla, stopy po železování a po sázení ohně.

Horním městem se Lauterbach stal až roku 1551, tím pádem získal právo na cínovou váhu a vlastní cínovou huť. Tomíček vyhledává ze starých listin velmi podrobně. Například roku 1566 proběhl mustrunk, tedy najímání a vyzbrojování do vojska, které se chystalo na tureckého sultána Suleymana II., ten ale před započítím boje zemřel. V Čisté bylo naverbováno 131 mužů, v Krásnu 300 a v Horním Slavkově 1 000. Po zničující třicetileté válce následoval další rozvrat hornictví, odešli luteráni. Roku 1772 vypukl velký požár města, při kterém shořela radnice i kostel sv. archanděla Michaela. Autor nás obsáhle informuje, jak pokrok zavítal do města – pošta, telegraf, koncem roku 1919 byl zaveden elektrický proud, v 28. roce začala autobusová doprava, sleduje obchod, řemesla, rozmach školství. Za první republiky je používán název Město Litrbachy, mělo 2 mlýny, 4 pily, cihelnu a těžila se zde rašelina.

Během druhé světové války byla vyhnána židovská rodina Rozenbaumova, jejíž členové zahynuli v roce 1942. Účastníci jednoho z pochodů smrti na konci války nemohli přespát v hasi-

čárně, i když to starosta města nabízel. Esesmani zesláblé ženy nutili spát venku a 12 jich nepřežilo. Město osvobodila americká armáda.

V letech 1946 a 47 bylo odsunuto veškeré německé obyvatelstvo, z více než tisíce obyvatel jich zbylo pouze sedm, lokalita připadla vojákům. První cvičení v prázdném městě proběhlo v květnu 1947. Vojenský újezd Prameny, jak se prázdné město nyní jmenuje, se stává výcvikovým táborem, vzniká instruktážní film Boj o osadu, vrcholné číslo je průjezd tanku obytným domem nebo přechod mezi dvěma budovami pomocí dvou lan. Existuje letecký snímek města z roku 1947, kde jsou ještě pole, a letecký snímek z roku 1952, kde jsou zachyceny zákopy a palposty. Kvůli střetům s Jáchymovskými doly, které vybudovaly šachtu 20, 115 m hlubokou, je vojenský újezd v roce 1954 zrušen a během tří let jsou civilní polozbořené stavby i vojenské stavby zrušeny a závěrečné slovo mají buldozery. To je faktický konec města Čistá.

Je stanovena CHKO Slavkovský les, ale v odvalu jámy 20 bylo v roce 1982 vybudováno sovětskou armádou odpalovací stanoviště mobilních raket SS 20, vyložené kulatinami.

V roce 1982 nalezl František Baroch vstupní prostor vzniklý provalením jedné chodby na povrch. Při zaměřování bylo zjištěno, že v důlních prostorech od 17. století nikdo nebyl. Důl Jeroným byl prohlášen Ministerstvem kultury ČR v roce 1990 za kulturní památku, v roce 2008 za Národní kulturní

památku. Byl vybudován portál dolu Jeroným, cesty v dole, informační středisko dolu, byla zpevněna silnice nad dolem a od roku 2013 je část dolu Jeroným přístupná veřejnosti.

Na místě buldozery zahlazeného města byly za pomoci leteckých snímků nalezeny základy kostela a místo bylo zbaveno náletových dřevin. Pořádá se zde pouť k sv. Michaelu s přednáškou a promítáním filmu Boj o osadu. O důl Jeroným pečuje Nadace Georgia Agricoli a Karlovarský kraj, o zmizelé město se stará Terra incognita, z. s. Vedle obsáhlé knihy Náčrt dějin svobodného královského horního města Čistá Ing. Rudolfa Tomíčka vznikla 3D vizualizace zaniklé obce od Pavly Dědkové, zpracovávající katastrální mapy, samostatné snímky, letecké snímky a film Boj o osadu. Dílo se podařilo.

Otto Hejnic

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, státní podnik,
Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem
Redakce: Ing. Gabriela Úradníková
e-mail: uradnikova@diamo.cz
tel.: 487 892 007
Propagace a komunikace:
e-mail: press@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO
Texty: redakce DIAMO,
není-li uvedeno jinak